

2025/26. tanév

II. félév

Intézet neve: DE Sporttudományi Koordinációs Intézet

Szak megnevezése: Gyógytestnevelő osztatlan tanárszak

Tagozat: nappali

Specializáció megnevezése: nincs

Félév: 4.

Tantárgy neve, Neptun-kódja: Egészségszociológia GYTSZ_0001

Tantárgy óraszám: 2 GY

Kreditértéke: 3

A tantárgy előkövetelménye: nincs

1. A KURZUS OKTATÓI: DR. PAPPNÉ DR. BATA ÁGNES

2. A KURZUS CÉLJA:

A kurzus célja, hogy bemutassa az egészségszociológia legfontosabb témáit, elméleteit, megközelítéseit, hazai és nemzetközi kutatási eredményeit. A hallgatók megismerik az egészséghez, egészség-magatartási formákhoz, életmódhoz, életminőséghez, jólléthez kapcsolódó definíciókat, mérési lehetőségeket, modelleket, főbb elméleteket, nemzetközi és országos trendeket. Megismerkednek a sportoláshoz, táplálkozáshoz, dohányzáshoz, alkohol- és drogfogyasztáshoz, szexuális magatartáshoz, lelki egészséghez kapcsolódó főbb elméletekkel, s az ezeket meghatározó társadalmi befolyásoló tényezőkkel, egyenlőtlenségekkel. Kiemelt cél a szocio-kulturális háttér ismertetése és a védő-, illetve rizikófaktorok azonosítása a tanulói korosztály egészség-magatartásának különböző dimenzióiban.

3. A KURZUS ÜTEMEZÉSE, TANANYAGA

időpont	téma	megjegyzés
1.	A szociológia, és főbb tudományterületei, az egészségszociológia tárgya, területe.	
2.	Hazánk lakosságának egészségi állapota. A sport társadalmi hatásai, funkciói. Élettartam – egészség. Probléma- kockázati tényezők- megoldási módok.	
3.	Az egészség szociológiai megközelítése, betegségmodellek kérdései, fajtái. A betegség és a gyógyítás társadalomtörténeti áttekintése. Egészségmagatartás, egészségtudatosság, egészségmegőrzés, egészségnevelés.	
4.	A betegségpektrum megváltozása ma: civilizációs betegségek (stressz, COPD, daganatos megbetegedések, magas vérnyomás betegség, túlsúly, elhízás, cukorbetegség). Lelki és mentális egészség, betegségek társadalmi háttere.	

5.	A betegségsspektrum megváltozása ma: civilizációs betegségek (asztma, allergia, csontritkulás, mozgásszervi betegségek, reuma, ízületi gyulladás, vírusok és baktériumok, immunrendszer, szándékos önártalom, szív érrendszeri megbetegedések, agyér betegség. Miként betegít a társadalom?	
6.	Idősödő társadalom, népességfogyás és átalakuló városok, előregedés, elvándorlás, elnéptelenedés – így hatnak Európára a demográfiai folyamatok.	
7.	Az egészségi állapot mérésének lehetőségei (a magyar társadalom demográfiai helyzete, egészségi állapota, várható átlagos élettartam, mortalitási adatok, nyers mortalitási ráta, standardizált mortalitási ráták, morbiditási adatok, nemzetközi és hazai demográfiai adatok).	
8.	Tavaszi szünet	
9.	Az egészségi állapotot befolyásoló társadalmi tényezők társadalmi egyenlőtlenségek és a kulturális jelenségek vizsgálata. A kutatás felépítése. Interjúkészítés.	
11.	Az egészségi állapotot befolyásoló társadalmi tényezők társadalmi egyenlőtlenségek és a kulturális jelenségek hatása az egészségi állapotra, az egészségmagatartásra, illetve az egészségi állapot visszahatása a társadalmi helyzetre. Egyenlőtlenségek vizsgálata (életkori, és nemek közti különbségek).	
12.	A társadalmi egyenlőtlenségek és az egészség kapcsolata iskolai végzettség alapján (foglalkoztatás, anyagi helyzet, pszichoszociális erőforrások, egészséges életstílus) - területi eloszlásban, regionalitás.	
13.	Boldogság, élettől való elégedettség, szubjektív jóllét és a gazdasági, szocio-kulturális háttér összefüggései. A sportolást meghatározó társadalmi tényezők, egyenlőtlenségek, sportolási szokások a fiatalok körében. Deviancia, dohányzás, drogfogyasztás, szexualitás.	
14.	Zh	

4. FÉLÉVKÖZI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A félév során egyes órákon lesznek gyakorlati feladatok (demográfia, számítások, statisztika, interjúkészítés, vetélkedő, teszt, PPT előadás készítése, stb) amiknek a jegye a szemeszter végi Zh eredményével együtt adja az év végi jegyet.

5. ÉRTÉKELÉS MÓDJA: GYAKORLATI JEGY

Gyakorlati jegy. A félév során az óra közti gyakorlatból származó jegyek átlaga, illetve a

Zh eredménye adja az év végi jegyet.

6. KÖTELEZŐ IRODALOM

- Jóna Gy. (2014): Bevezetés az egészségpszichológiába. Jegyzet. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar.
https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010_0020_szociologia_magyar/index.html
- Pikó B. (2002) Egészségpszichológia Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest.

7. AJÁNLOTT IRODALOM

- Pikó B. (2005) (szerk.): Ifjúság, káros szenvedélyek és egészség a modern társadalomban. Budapest, L'Harmattan (ISBN 963 7343 57 1)
- http://demetrovics.hu/dokumentumok/Elmeletek_3_PikoB_konyv.pdf
- Pikó B. (szerk. 2010): Védőfaktorok nyomában. A káros szenvedélyek megelőzése és egészségfejlesztés serdülőkorban. Budapest, L'Harmattan — Nemzeti Drogmegelőzési Intézet. (ISBN 978 963 236 267 0) http://demetrovics.hu/dokumentumok/Kutatasok_11_PikoB_konyv.pdf
- Keresztes N. - Pikó B. (2007): Sport, lélek, egészség. Akadémiai kiadó. (ISBN 9789630585248)

8. EGYÉB INFORMÁCIÓK

Az oktató elérhetősége: dr.pappagi@gmail.com

Debrecen, 2026. február 01.

Dr. Pappné Dr. Bata Ágnes

A kurzussal és a követelmények teljesítésével kapcsolatos kérdésekben a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, valamint a Debreceni Egyetem Etikai Kódexe az irányadók.